

Høringsdokument

Kommunedirektøren ber høringsinstansene ta stilling de momentene som kommer fram i høringsdokumentet. I noen sammenhenger blir høringsinstansene eksplisitt bedt om å ta stilling til flere alternativ. I andre sammenhenger finnes det ikke en slik klar oppfordring. Høringsinstansene kan også uttale seg om behov for kapasitet som ikke er omtalt i dette høringsdokumentet.

Behovsplanen er kommunens styringsverktøy for planlegging av tilstrekkelig kapasitet i barnehager og skoler i Sandnes kommune. Behovsplanen skal bidra til at kommunen løser sin oppgave som barnehagemyndighet og skoleeier.

Kommunestyret har vedtatt noen overordnede prinsipper som ligger til grunn for vurderingen av behovet for økt kapasitet ved skolene. Disse kan kort oppsummeres slik:

Behovsplanen er ikke et planleggingsverktøy for å løse utfordringer knyttet til bygningsmessig kvalitet eller behovet for vedlikehold av kommunens bygg.

Fremleggelse av behovsplanen er hjemlet i Økonomireglement for Sandnes kommune punkt 3.2.1:

Fagplaner med redegjørelse for kapasitetsbehovet i tjenester som barnehage, grunnskolen og omsorg behandles politisk i løpet av 1. halvår når ikke annet følger av lov- og regelverk, og danner grunnlag for utarbeidelse av økonomiplanforslaget.

Behovsplanen legges fram for politisk behandling i

- **utvalg for kultur og oppvekst 28. mai 2024**
- **kommunestyret 17. juni 2024**

Forutsetninger for forslag til tiltak

Forslagene i dette høringsdokumentet bygger på

- *Behovsplan for barnehage og skole 2024-2028*, vedtatt av kommunestyret 4.9.2023 i sak 104/23.
- *Befolkningsframskrivingen for Sandnes 2023-2040* fra juli 2023.
- Investeringsbudsjett for oppvekst i gjeldende økonomiplan – vedtatt av kommunestyret 11.12.2023. Det gis en skjematisk oversikt nedenfor.
- Oversikt over antall barn i førskolealder bosatt i Sandnes kommune per 1.1.2024. Det gis en skjematisk oversikt nedenfor.

Prognoser for barnetall

Barnetall betyr i denne sammenhengen befolkningstall mellom 0-5 år, som påvirker kapasiteten i barnehager og skoler i kommunen.

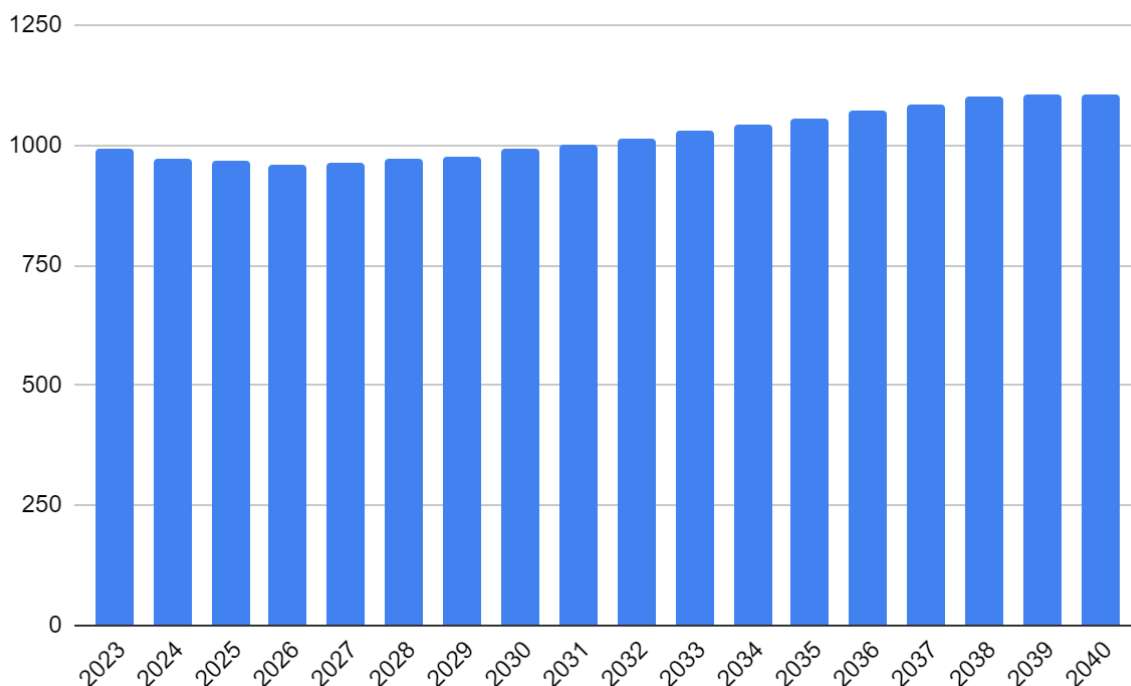
Tabellen under viser en oversikt over antall barn fordelt på årskull bosatt i Sandnes kommune per 1.1.2024.¹

Fødselsår	2018	2019	2020	2021	2022	2023
(Skolestart)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Bydeler						
AUSTRÅTT	180	136	156	142	144	149
BOGAFJELL	126	123	119	122	76	89
FIGGJO	31	30	35	35	43	32
FORSAND	15	7	6	9	3	14
GANDDAL	143	192	167	158	155	145
HANA	85	49	63	70	71	69
HØLE	5	10	10	6	8	16
LURA	90	103	85	108	79	80
MALMHEIM	14	18	8	18	20	9
RISKA	87	102	90	86	72	82
SANDVED	105	97	92	96	89	73
STANGELAND	147	97	98	121	90	83

¹ Tilgjengelig data for barnetall er fortsatt fordelt på bydeler selv om Sandnes kommune har endret geografisk inndeling fra bydeler til områder fra 1.1.2020. Dette vil prege fremstillingen i de ulike tabellene/oversikter i dette høringsdokument.

SVILAND	21	23	21	21	18	14
TRONES OG SENTRUM	69	80	67	67	66	55
Samlet barnetall	1118	1067	1017	1059	934	910

Diagrammet under viser forventet barnetall (1-15 år) i prognoseperioden 2023-2040 i Sandnes kommune. Antallet barn vil synke noe de kommende årene og øke mot slutten av perioden.

Kapasitetsutfordringer for enkelte områder i kommunen

I *Befolkningsframskriving for Sandnes 2022-2040* forventes det at Sandnes skal fortsette å være en vekstkommune, men med lavere vekst enn de siste årene.

Hovedalternativet innebærer at befolkningen vokser i slutten av perioden. Det er flere forutsetninger som skal være på plass for at befolkningen vokser. I tillegg til de demografiske forutsetningene (fødsler, innvandring, etc.) er boligbygging også en forutsetning for befolkningsvekst.

Det vil være størst vekst i de sentrale delene av kommunen. Ifølge framskrivingen er disse: **Gaddal, Trones og sentrum, Austrått og Lura**. Enkelte av bydelene kan få problemer med kapasiteten fremover, mens andre kan benytte eksisterende kapasitet.

Gjeldende investeringsprosjekter og forslag til tiltak

Noen av tiltakene fra *handlings- og økonomiplan 2023 – 2026* må videreføres i kommende økonomiplan og dermed også i kommende *Barnehage- og skolebehovsplan 2024 -2027*.

Tabellen under viser en skjematisk oversikt per bydel for vedtatte tiltak, og nye tiltak som ønskes innarbeidet i kommende handlings- og økonomiplaner for kommunen.

De tiltak kommunestyret vedtar søkes i neste omgang innarbeidet i forslag til handlings- og økonomiplan 2025 – 2028.² Noen av tiltakene i oversikten under blir drøftet i avsnittet *Høringens hovedpunkter* nedenfor:

Bydel	Tiltak	Ferdig	Status
Austrått	Ny idrettshall på Høyland ungdomsskole	~2030	Videreføres
Bogafjell	Ingen nye tiltak		
Figgjo	Ferdigstille nye lokaler og utvide med flere barnehageplasser i Figgjoelva barnehage.	2024	Videreføres
Forsand	Ingen nye tiltak		
Ganddal	Tomt til ny barnehage Ny barnehage på Ganddal planlegges i forbindelse med utbygging av Stokkelandsmarka. Tidspunkt for bygging konkluderes etter at utredningen av flere barnehageplasser i sentrum er fullført. Det er vedtatt i kommunestyre 11.12.23 at		Videreføres

² <https://www.sandnes.kommune.no/sti/planer-strategier-og-analyser/handlings--og-okonomiplan/>

	<i>Ny barnehage på Ganddal utlyses til private / ideelle tilbydere.</i>		
	Sørbø skole Utvidelse/ombygging av Sørbø skole til en B28-skole.	2026	Videreføres
	Ganddal skole Regulering av Ganddal skole til en B28-skole.	~2029	Videreføres
	Lundehaugen ungdomsskole Utredning av kapasitet og behov for elever på forsterket avdeling og skolen forøvrig	2024	Videreføres
Hana	Ingen nye tiltak		
Høle	Ingen nye tiltak		
Lura	Utredning av skolestrukturen i Lura bydel på barnetrinnet		Videreføres
Malmheim	Ingen nye tiltak		
Riska	Ny barneskole	~2027	Videreføres

	Utrede barnehagestrukturen i Riska knyttet til tre ledige skoletomter.		Videreføres
Sandved	Nye barnehageplasser i sentrum. (Kan også berøre andre bydeler, jf. mulighetsstudiene)		Videreføres
Stangeland	Stangeland skole Utrede de bygningsmessige utfordringene på Stangeland skole og hvilke tiltak som må gjøres for å utbedre kapasiteten.		
Sviland	Ingen nye tiltak		
Trones og sentrum	Trones skole Utbedre kapasiteten til skolen og bedre integrering av forsterket avdeling. Investeringene må ses i sammenheng med behovet.	~2028	Videreføres
	Nye barnehageplasser i sentrum. (Kan også berøre andre bydeler, jf. mulighetsstudiene)		Videreføres

Tabellen nedenfor viser skjematisk hvilke tiltak kommunedirektøren vil foreslå om bydekkende tjenester som Senter for trygt og godt læringsmiljø, Sandnes læringscenter og Senter for flerspråklige barn og unge.

Bydekkende	Tiltak	Ferdig	Status
Senter for trygt og godt læringsmiljø (TGL)	Ingen nye tiltak		
Sandnes læringscenter (SLS)	Ingen nye tiltak		

Høringens hovedpunkter

Kapasitetsutfordringer for barnehagene

Sandnes kommune har som mål å øke dekningsgraden i barnehagene. Det vil si andel barn som går i barnehage i forhold til det totale barnetallet. I 2023 hadde Sandnes kommune dekningsgrad på 92,1%, og målet er å ligge på snittet til ASSS kommunene som i samme periode var 94,6%

Ganddal

Ganddal har hatt en stor økning i antall boligutbygginger de siste årene. Boligene appellerer til nyetablerere og småbarnsfamilier ettersom behovet for barnehage- og skoleplasser har økt i samme periode. Dette er også beskrevet i foregående behovsplaner.

I behandlingen av Barnehagebehovsplan 2023 - 2027, vedtok kommunestyret blant annet: *Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med regionale myndigheter for å få frigitt området på Stokkeland til barnehage før 2028. Videre bes kommunedirektøren opprette kontakt med private utviklere på Ganddal for å se på muligheter for etablering av barnehage integrert i boligprosjekter i bydelen. Kommunedirektøren bes også etablere kontakt med allerede eksisterende private barnehager på Ganddal for å øke kapasiteten.*

Barnehagebehovsplanen viser behov for flere barnehageplasser i Ganddal. Områdereguleringen av Stokkelandsmarka kan forseres slik at bygging av barnehagen kan påbegynnes våren 2026 og ny barnehage kan tidligst stå klar ved årsskiftet 2027/2028. Barnehageplasser i sentrum kan være tiltak for å håndtere noe av denne underkapasiteten.

Overskudd på plasser i Sandved og Stangeland og Varatun vil kunne håndtere underskuddet på plasser i Ganddal og sentrum fram til 2033.

Sentrum

Kommunestyret gjorde følgende vedtak ved behandling av Barnehagebehovsplan 2023-2027:

Nye kommunale barnehageplasser etableres i sentrum, fortrinnsvis ved at Brueland barnehage utvider sin kapasitet jfr. igangsatt mulighetsstudie. Alternativt ved å bygge ny barnehage.

Hva som er «sentrum» i barnehageutredning må defineres i en mulighetsstudie. Bydelsavgrensning samsvarer ikke nødvendigvis med barnehagebehovet. Barnehagebehovet er størst i Sentrum Sør i retning Ganddal Nord og Austrått vest. Austrått barnehage og Brueland er en viktig del av løsningen for sentrum og må ses i sammenheng.

Nye kommunale barnehageplasser etableres i sentrum, fortrinnsvis ved at Brueland barnehage utvider sin kapasitet jfr. igangsatt mulighetsstudier. Alternativt ved å bygge ny barnehage.

Mulighetsstudiene skal opp til politisk behandling i løpet av våren 2024.

Austrått

I Austrått har Læringsverkstedet Strutsen Naturbarnehage dispensasjon for drift fram til høsten 2025. Barnehagen har i dag 150 plasser og ligger i et område avsatt til LNF- formål. Barnehagen har tidligere fått dispensasjon, og de siste to er med vilkår om relokalisering. Området må omreguleres om barnehagen skal få drifte permanent.

Statsforvalteren i Rogaland har klaget på vedtaket til Sandnes kommune om midlertidig dispensasjon for videre drift i Strutsen naturbarnehage A/S. Vedtaket ble fattet i Utvalg for by og samfunnsutvikling i Sandnes kommune i sak 31/23 i møte 03.05.23:

Med hjemmel i plan- og bygningsloven §19-2 innvilges søknad om dispensasjon for videreføring av barnehagedrift ved Læringsverkstedet Strutsen barnehage.

Som villkår stilles følgende:

- *Dispensasjonen gis for 6 år, men den hensikt å innarbeide område i neste kommuneplanrevisjon*
- *Tiltak omtalt i "redegjørelse trafikk" gjennomføres*
- *Dersom bruken som barnehage opphører, faller område tilbake til landbruk*

Statsforvalteren i Rogaland påklaget vedtaket 25.05.23, og kommunen bes følge opp alle føringene i saken og stå ved vedtaket fra 06.04.22 om at barnehagen kan drives frem til 01.09.25. Alt skal være fjernet og tilbakeført til fulldyrka jord innen 01.04.26. Saken er sendt over til Statsforvalteren i Vestlandet for endelig behandling.

Det forventes en avklaring før sommeren 2024. Dersom endelig vedtak fører til at Strutsen naturbarnehage ikke kan drives videre etter 01.09.25, vil det være behov for å etablere nye barnehageplasser på et nytt sted i bydelen.

Bogafjell

Det er fem private barnehager på Bogafjell. I tillegg ligger det to private barnehager i umiddelbar nærhet til Bogafjell. Det vil være en betydelig nedgang i barnetall i bydelen på kort sikt.

Barnetallet vil stabilisere seg jo lenger ut i perioden en kommer, men nedgangen kan få konsekvenser for barnehager i bydelen på kort sikt. Barne i barnetall og derav mangel på søkere. Sandnes kommune har invitert de fem barnehagene på Bogafjell, samt to nærliggende barnehager til et dialogmøte om situasjonen våren 2024.

Figgjo

Det er betydelig underkapasitet på Figgjo, og flere har pr. i dag barnehageplass utenfor bydelen, blant annet i Gjesdal kommune. Etter planen skal Figgjoelva barnehage inn i nye lokaler i løpet av desember 2024. Barnehagen utvider med en avdeling, og kapasiteten i bydelen økes.

Riska

Sandnes kommune har bare to mindre barnehager i bydelen og er derfor ikke robust nok til å endre barnegruppene fra år til år tilstrekkelig til at gruppene alltid samsvarer med søkergrunnlaget.

FUS/Trygge barnehager har en intensjonsavtale om å kjøpe del av Riskatuntomta, for å bygge en 4 avdelings barnehage. Det er usikkert når og om dette vil skje, når området har overkapasitet. Det er viktig at det avklares med Trygge barnehager om denne barnehagen vil bli bygd.

I barnehage og skolebehovsplan 2024-2027 ble det vedtatt å utrede barnehagestrukturen i Riska knyttet til tre ledige skoletomter. Området har 2 kommunale barnehager som er preget av slitasje. Det skal ses på barnehagestrukturen i Riska og eventuelt erstatte de to kommunale barnehagene med en større barnehage som er mer funksjonell etter dagens standard som gir større fleksibilitet.

Lura

Luraområdet har betydelig overkapasitet på barnehageplasser, og prognosen tilsier overkapasitet i hele perioden fram til 2040. Barnehagene rekrutterer i noen grad barn fra bydeler med underkapasitet, og da hovedsakelig søkere som bruker bil for å komme til arbeidsplasser på strekningen Forus -Stavanger. Det er imidlertid krevende å fylle opp flere av barnehagene på Lura.

Høle

Det er en barnehage på Høle. Barnehagen har per i dag betydelig overkapasitet. Det forventes en liten vekst i området, men ikke slik at det truer kapasiteten. Det ligger an til overkapasitet i hele perioden.

Forsand

Det er en barnehage på Forsand. Barnehagen har betydelig overkapasitet. Det forventes liten vekst framover. Barnehagekapasiteten vil ikke bli truet. Alle barnehagesøkere bosatt i Forsand (Sandnes kommune) får tilbud om plass i Forsand barnehage.

Kapasitetsutfordringer for skolene

Avlastningsskoler

Det er vedtatt flere ombygginger av skoler som vil utløse behov for midlertidige elevplasser under ombyggingen. På Sørbø skole løses behovene på omkringliggende skoler og gjenværende del av Sørbø skole. En fornying/ombygging av Trones skole vil kreve at hele skolen stenger ned. Det er i dag ca. 450 elever (~21 klasser), i tillegg til forsterket avdeling som tilbyr plasser for elever med et omfattende hjelpebehov.

Trones skole er i gjeldende HØP fremskyndet med en tidligere byggestart. Det vil derfor ikke være mulig å benytte de tre barneskolene på Hommersåk som vil stå ledig etter at disse erstattes av en ny barneskole. Disse skolene kunne fungert som avlastningsskoler og samlet sett håndtert behovet for midlertidige elevplasser for Trones skole og forsterket avdeling.

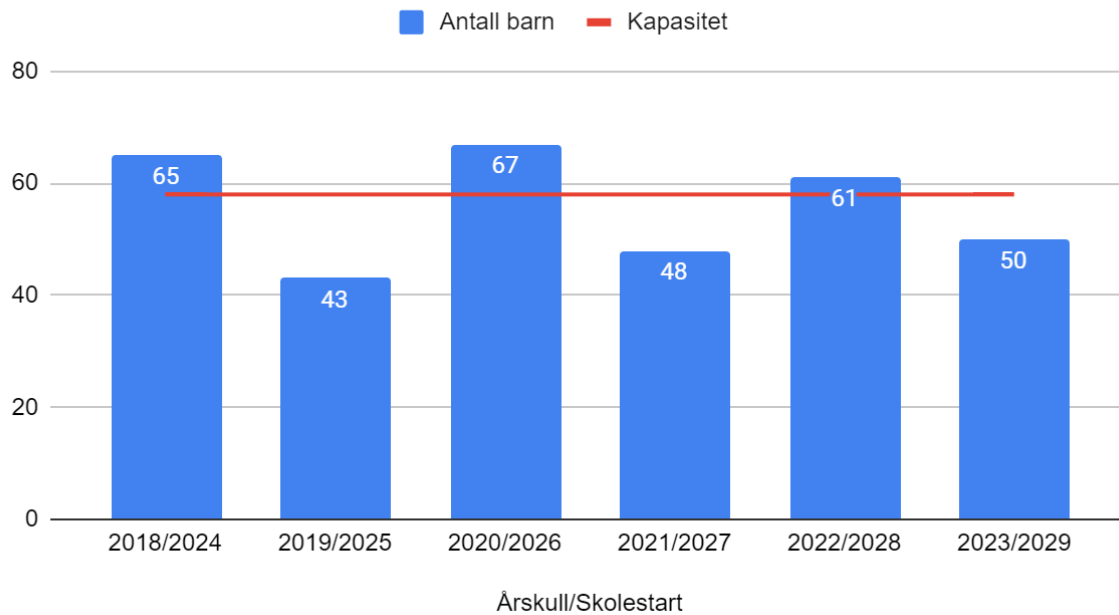
Alternativer til avlastningsskoler/-plasser er i dag Figgjo gamle skole, gamle Vatne skole, og ellers enkelte klasserom som står ledige på øvrige skoler i kommunen. Samlet sett vil ikke disse loaksjonene dekke behovet for de rundt 21 midlertidige klasserommene som Trones skole trenger i sin byggeperiode. Det er vil derfor være behov for modulbygg/brakkbygg i tillegg til dette. Det vil være medføre økte kostnader for kommunen å bygge midlertidige modulbygg i stedet for å benytte egne skoler som midlertidige lokaler.

Austrått

Kleivane skole er en B14-skole, og stod ferdig i 2021. Nye prognoser for barnetallet i Skaarlia/Kleivane viser en større vekst enn det som ble lagt til grunn for byggingen av skolen. Dette fører til at enkelte trinn på skolen må ha én klasse mer enn det skolen er dimensjonert for. Skolen er bedt om å benytte andre rom enn ordinære klasserom, som et midlertidig tiltak.

Diagrammet under viser antall førskolebarn per årskull som har Kleivane som sin nærskole per 1.1.2024.

Antall barn 1. trinn og klasseromskapasitet, Kleivane skole

Årskullene er ujevne for inntaksområdet til Kleivane skole. Det vil si at enkelte år vil de klare seg med to klasserom per trinn, mens andre år vil det reelt sett være behov for tre klasserom.

På kort sikt vil det være nødvendig for skolen å sette i verk organisatoriske tiltak for å opprette alle nødvendige elevplasser. Slike tiltak kan være å ta i bruk spesialrom som ordinære undervisningsrom (klasserom). Andre tiltak kan være å organisere skoledagen med ulike start- og sluttider for trinn eller ambulerende klasser.

I forbindelse med behandling av behovsplan for barnehage og skole 2024-2027 ble det gjort vurderinger av Sandnes Eiendom om bruk av modulbygg som midlertidige lokaler for skolebygg. Oppsummert er modulbygg dyrbare sett i forhold til å bygge permanente bygninger. Vedlikeholdskostander er ofte høyere ettersom byggekvaliteten er generelt sett lavere på modulbygg. Det er også vanskelig og kostbart å flytte/gjenbruke modulbygg til andre steder i kommunen dersom behovet skulle oppstå.

Utviklingen på Kleivane skole må følges nøye fremover.

Ganddal

Ved behandlingen av Skolebehovsplan 2023 – 2026, vedtok kommunestyret blant annet: *Midler til utredning, og påfølgende utvidelse av Sørbo skole til B28-skole søkes innarbeidet i kommende handlings- og økonomiplaner.*

Utvidelsen på Sørbo skole er nå nødvendig for å imøtekomme veksten av tilflyttere til utbyggingsområder på Sørbo/Hove.

Ganddal skole vil ha fire klasser på 1. trinn ved skolestart høsten 2023. Skolen har normalt tre klasser per trinn (B21). Økningen skyldes den generelle fortettingen i området som hører til skolen, spesielt i sør. På kort sikt kan det være nødvendig for skolen å sette i verk organisatoriske tiltak for å opprette alle nødvendige elevplasser.

Dersom elevtallet øker ytterligere ved Ganddal skole, kan det være nødvendig å endre skolestrukturen slik at Lundehaugen ungdomsskole kan ta imot 7. trinn for en begrenset periode.

Det nye utbyggingsfelt ved Stokkeland (Ga20 og Ga26) vil få Ganddal skole som sin nærskole. Dette vil sannsynlig øke elevtallet ytterligere. Det er derfor nødvendig at tomten til Ganddal skole reguleres for en større skole. Utbyggingen ved Stokkeland kan tidligst starte i 2028. Arbeidet med regulering av skoletomten til Ganddal skole bør derfor settes i gang så snart som mulig.

Lundehaugen ungdomsskole

Den jevne økningen i elevtallet på barnetrinet i Ganddal bydel vil utfordre kapasiteten til ungdomstrinnet i prognoseperioden. Det er derfor nødvendig å vurdere kapasiteten til den ene ungdomsskolen i bydelen, Lundehaugen ungdomsskole. Skolen har også et tilbud for elever med omfattende hjelpebehov på ungdomstrinnet i kommunen. Det er derfor naturlig at vi vurderer kapasiteten for denne elevgruppen samtidig.

I Behovsplan for barnehage og skole 2024-2027 og HØP 2024-2027, ble det vedtatt følgende:

Lundehaugen ungdomsskole har et behov for en utvidelse av forsterket avdeling som ivaretar tilbudet kommunen gir for elevgruppen med omfattende hjelpebehov. En helhetlig areal- og funksjonsløsning vil kunne rette på dagens mangler og gi en god og varig løsning fremover i tid.

I den sammenhengen har en også behov for å se på den generelle kapasiteten for skolen. Utredningen bør derfor vurdere prognosetallene for Lundehaugen ungdomsskole generelt og vurdere eventuelle utvidelser av skolekapasiteten.

Utredningen er ventet å starte i 2024.